

Objaśnienia do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Belsk Duży na lata 2026-2034

I. Główne założenia przyjęte do opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej

Wieloletnia Prognoza Finansowa została sporządzona zgodnie z art. 226-232 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Obejmuje lata 2026-2034 co wynika z prognozy kwoty długu na okres zaciągniętych zobowiązań.

Przyjmując założenia do opracowania WPF oparto się również na danych historycznych w zakresie poszczególnych źródeł dochodów i kategorii wydatków przyjmując za punkt odniesienia wartości faktyczne wykonane w latach 2023-2024 oraz plan budżetu na rok 2025 wg stanu na 30 października oraz przewidywane wykonanie budżetu za 2025 rok (według załącznika Nr 1 do WPF).

Dochody i wydatki, przychody i rozchody na 2026 rok przyjęto w wartościach zgodnych z projektem uchwały budżetowej na ten rok.

Ponadto prognozę finansową opracowano na podstawie regulacji dotyczących planowania budżetu zawartych w ustawie o finansach publicznych, ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, ustawie o podatkach i opłatach lokalnych, uchwał Rady Gminy, podjętych na podstawie tych ustaw oraz analizy kształtowania się sytuacji finansowej Gminy w ostatnich latach oraz przewidywanych tendencji rozwoju. Zmiany ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wprowadzone 1 października 2024 r. spowodowały zmianę struktury dochodów w wieloletniej prognozie finansowej.

II. Prognozowane dochody

Planowanie dochodów Gminy na okres objęty Prognozą rozpoczęto od analizy dotychczasowych trendów zmian dochodów w ostatnich trzech latach. Następnie skoncentrowano się na źródłach, które generują największe wpływy.

W budżecie na 2026 rok przyjęto: podane przez Ministra Finansów planowane kwoty :

- 1) subwencji ogólnej,
- 2) dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych,
- 3) planowane wpływy z udziałów w podatku od osób prawnych,

ustalone przez Wojewodę Mazowieckiego kwoty dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej oraz dotacji na realizację zadań własnych i dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej, szacunkowo kwoty dochodów własnych z opłat wynikających z ustaw, odpłatności za realizowane usługi, wynajmu lokali i zarządu nieruchomościami oraz wpływów z różnych dochodów.

1. Dochody bieżące

W roku 2026 dochody bieżące gminy w stosunku do roku ubiegłego wzrosły o 6 %. Plan udziału gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych zakłada wzrost dochodów w stosunku do roku poprzedniego o 17 % tj. o kwotę 2.838.205,36 zł. Natomiast udział gminy w podatku dochodowym od osób prawnych wyliczony przez Ministra Finansów wzrósł o kwotę 178.154,02 zł tj. 76 %). Jest to wynik zmiany sposobu naliczania tych dochodów poprzez zmianę ustawy o dochodach jst.

Założono, że od 2027 do 2034 roku dochody bieżące będą rosły średnio o 2 %.

Plan zakłada wzrost w 2026 r. wpływów z podatku od nieruchomości o 7 % w stosunku do 2025 r. Uwzględniono wzrost stawki podatkowej o 5 %, pozyskanie nowych podatników oraz

ściągnięcie zaległości z tytułu tego podatku. W kolejnych latach 2027 – 2034 zakłada się wzrost z podatku od nieruchomości średnio o 2 %.

W 2026 r. plan zakłada spadek o 47 % dochodów z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące. Uzasadnieniem spadku dochodów z tego tytułu jest brak planu dochodów z tytułu środków na pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym oraz brak planu dotacji tj. zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa dla rolników oraz mniejszą planowaną dotacją z budżetu Wojewody na świadczenia rodzinne. W latach 2027-2034 zakłada się wzrost średnio o 3 % w/w dochodów.

Analiza udziału poszczególnych źródeł dochodów bieżących w dochodach bieżących ogółem w ciągu ostatnich trzech lat potwierdza istnienie prawidłowości polegającej na tym, że największy wpływ na poziom tych dochodów mają: subwencja ogólna, dotacje celowe, podatki i opłaty lokalne, ze szczególnym naciskiem na podatek od nieruchomości, udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych.

Subwencja ogólna

Planowaną na 2026 r. **subwencję ogólną** przyjęto w wysokościach podanych przez Ministra Finansów, pismem nr ST3.4750.26.2025. W kolejnych latach 2027-2034 dochody w tej grupie oszacowano w oparciu o planowane wpływy w 2026 roku i obowiązujące przepisy.

Po zmianie ustawy o dochodach jst w 2024 r., gmina otrzyma wyłącznie subwencję ogólną z budżetu państwa po uwzględnieniu potrzeb finansowych takich jak: wyrównawcza, oświatowa, rozwojowa, ekologiczna i uzupełniająca. Kwota subwencji ogólnej na 2026 r. wynosi 7.843.904 zł. Dochody te w stosunku do roku 2025 wzrosły o kwotę 1.999.092,52 zł, tj. 34 %. W 2026 r. gmina nie otrzyma środków z rezerwy na uzupełnienie dochodów, która w 2025 r. wynosiła kwotę 1.251.431,60 zł.

Podatki i opłaty lokalne

Bazą wyjściową do ustalenia wpływów z podatków i opłat lokalnych są wpływy z tych dochodów w latach poprzednich. W latach historycznych dynamika dochodów tej grupy była zmienna, co wynikało ze zmiennej bazy objętej opodatkowaniem. Dochody z podatków i opłat lokalnych zdominowane są przez podatek od nieruchomości. W 2026 roku planuje się wzrost tego podatku o 5 %, natomiast w latach kolejnych zakłada się wzrost wpływów z tego rodzaju źródeł o wskaźniki inflacji średniorocznej oraz dynamiki PKB. Wzrost podatku od nieruchomości w 2026 r. wynika z podwyżki stawek podatku o około 5 %, pozyskaniu nowych podatników tego podatku oraz urealnieniu dochodów biorąc pod uwagę dane historyczne. W latach objętych prognozą założono coroczny wzrost wpływów z podatków, będący pochodną planowanego całorocznego wzrostu stawek podatkowych uchwalanych przez Radę Gminy. W 2026 r. Rada Gminy Belsk Duży przyjęła stawkę podatku rolnego zgodnie z komunikatem Prezesa GUS z dnia 17 października 2025 r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok podatkowy 2026 r. W związku z powyższym stawka podatku za 1 ha przeliczeniowy spadła o kwotę 49,80 zł tj. o 30%. To już kolejny rok ze spadkiem stawki podatku rolnego. Wpływy planowane na 2026 r. spadną około 450.000,00 zł.

Udziały we wpływach z podatków dochodowych od osób fizycznych i prawnych

Dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz od osób prawnych (CIT) należą do najbardziej wrażliwych na zmiany w koniunkturze gospodarczej. Wpływy z tytułu udziału z podatku dochodowego od osób fizycznych przyjęto na rok 2026 w wysokości podanej przez Ministra Finansów pismem z dnia 14.10.2025 r. w kwocie

19.521.508,00 zł, tj. wzrost dochodów o 17 % w stosunku do projektu w 2025 r. Jest to wynik zmiany sposobu naliczania tych dochodów poprzez zmianę ustawy o dochodach jst.

W latach następnych planuje się wzrost dochodów z tego tytułu średnio o 2 %.

Dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku od osób prawnych również uległy reformie. Zgodnie z pismem Ministra Finansów z dnia 14.10.2025 r. gmina otrzyma kwotę 414.012,00 zł, tj. mniej o 76,0 % w stosunku do 2025 r. W latach następnych planuje się średnio wzrost dochodów z tego tytułu o 2 %. Dochody z budżetu państwa w ostatnich latach trudne do przewidzenia, po zmianie ustawy o dochodach i sposobie finansowania gminy.

Dynamika planowanych wpływów z udziałów w podatku od osób fizycznych i prawnych przedstawia się następująco:

Dochody z tytułu dotacji i środków na cele bieżące

Na 2026 rok kwotę **dotacji celowych** przyjęto w wysokości zgodnej z informacją Wojewody Mazowieckiego z dnia 24.10.2025 r. Na lata następne wzrost dotacji przewiduje się w wysokości średniej 3 %. Jako wielkości bazowe przyjęto wielkości planowane do uzyskania w 2025 roku i uzyskane w latach historycznych.

2. Dochody majątkowe

W ramach tej grupy dochodów w roku 2026 zaplanowano przyznane środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych na zadania wieloletnie:

1) „Modernizacja komunalnej oczyszczalni ścieków w Belsku Dużym” – kwotę 1.000.000 zł.

W ramach dochodów majątkowych zaplanowano przyznaną dotację z Samorządu Województwa ze środków Funduszy Europejskich dla Mazowsza 2021-2027 z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Działanie „Rewitalizacja obszarów innych niż miejsce na zadanie wieloletnie:

1) „Zagospodarowanie terenu po Kółkach Rolniczych w Złotej Górze na cele użyteczności publicznej” w kwocie 4.950.239,65 zł.

W grupie dochodów majątkowych zaplanowano dotację od Wojewody Mazowieckiego ze środków Krajowego Planu Odbudowy na „Program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 Aktywny Maluch 2022-2029” na zadanie wieloletnie:

1) „Budowa budynku Klubu Malucha, położonego na działce nr 7/39 w obrębie PGR Stara Wieś” w kwocie 707.594,40 zł.

III. Planowane wydatki

Wydatki kalkulowano przy uwzględnieniu możliwości dochodowych, jednak z uwzględnieniem analizy zadań bieżących koniecznych do realizacji oraz obligatoryjności wynikającej z przepisów obowiązującego prawa.

Prognozę oparto na założeniu określonym w art. 242 ust 2 ustawy o finansach publicznych, polegającym na zachowaniu relacji, iż planowane wydatki bieżące nie mogą przewyższać dochodów bieżących (ewentualnie powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki). W związku z powyższym w latach 2026-2034 założono ograniczenie fakultatywnych wydatków bieżących w celu wypracowania jak największej nadwyżki operacyjnej przeznaczonej na zadania inwestycyjne. Wzrost cen związanych z inflacją powoduje stały wzrost wydatków bieżących na utrzymanie majątku gminy i jej funkcjonowanie, co powoduje,

że wypracowanie nadwyżki staje się nierealne, a planowanie zadań inwestycyjnych coraz bardziej niemożliwe.

Na 2026 rok wydatki ogółem zaplanowano w kwocie 64.679.885,14 zł, w tym bieżące 45.792.450,92 zł i majątkowe 18.887.434,22 zł.

Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od nich naliczane ustalono na poziomie zawartych umów o pracę na 30.IX.2025 r. W 2026 r. zaplanowano średnioroczny wzrost wynagrodzenia zasadniczego obsługi szkół i obsługi innych jednostek do wysokości najniższego wynagrodzenia tj. z 4.806 zł (od 01.I.2026 r.), co daje wzrost o 3 %. Dla pozostałych pracowników przewidziano podwyżki wynagrodzenia do 7 %. Dla pracowników UG do wysokości 7 %. W budżecie uwzględniono podwyżkę dla nauczycieli w wysokości 3,0 % od 01.I.2026 r.

Zakup towarów i usług (gaz, centralne ogrzewanie, energia elektryczna, woda i kanalizacja) na poziomie przewidywanego wykonania za 2025 rok. Gmina podpisała umowę na dostawę energii elektrycznej na korzystnych warunkach z uwzględnieniem spadku cen. Na wydatki rzeczowe na podstawie zweryfikowanych kalkulacji wydatków zaproponowanych przez jednostki budżetowe.

W kolejnych latach wydatki bieżące z w/w tytułów planuje się o wzrost średnioroczny o 1,6 %.

Kwoty dotacji udzielonych z budżetu Gminy w 2026 przyjęto na podstawie zawartych umów z jednostkami samorządu terytorialnego, promes lub wystosowanych pism uwzględniających zadanie do realizacji, jak również zaplanowano dotacje dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych na realizację zadań własnych Gminy.

Wydatki na obsługę długu zaplanowano na podstawie harmonogramów spłat zaciągniętych pożyczek i planowanych do zaciągnięcia w 2026 r., uwzględniając stopy procentowej redyskonta weksla. Wydatki na obsługę długu zaplanowano do roku 2034. Zaplanowane wydatki na obsługę długu w 2026 r. wynoszą kwotę 128.500 zł a w latach 2027-2034 stanowią kwotę 857.987,00 zł.

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe zostały oszacowane na podstawie danych dotyczących wieloletnich przedsięwzięć o charakterze majątkowym w latach 2026-2027.

W roku 2026 planuje się przeznaczyć na zadania majątkowe 18.887.434,22 zł. Głównym źródłem finansowania inwestycji są środki z Programu Inwestycji Strategicznych POLSKI ŁAD, środków Samorządu Województwa z FEM, środki z KPO, środki własne oraz nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych.

Wydatki inwestycyjne mają charakter dokumentu kroczącego aktualizowanego co roku. Aktualizacja będzie dokonywana corocznie przez weryfikację zakresów rzeczowych zadań inwestycyjnych i wynikających z tego kosztów, wprowadzanie nowych zadań oraz eliminowanie zadań do realizacji, których się odstąpi. Nowowprowadzane zadania będą umieszczane w planie zgodnie ze strategią rozwoju gminy Belsk Duży. Aktualizacja będzie przeprowadzana co najmniej raz w roku w trakcie przygotowywania projektu budżetu na kolejny rok budżetowy. Inne zmiany będą wprowadzane w miarę potrzeb realizacji poszczególnych zadań.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia prognozowana dynamika planowanych wydatków na lata 2025-2034 przedstawia się następująco:

IV. Planowane przychody i rozchody budżetu

Wielkości przychodów i rozchodów z uwzględnieniem długu Gminy przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Treść	J.m.	2026	2027	2028	2029	2030
1.	Dochody	zł	56.722.814,14	50.978.647	52.036.220	53.112.945	54.209.203
2.	Wydatki	zł	64.679.885,14	50.259.097	51.316.670	52.393.395	53.815.483
3.	Wynik budżetu	zł	-7.957.071,00	719.550	719.550	719.550	393.750
4.	Przychody	zł	8.414.992,00	0	0	0,0	0,0
5.	Rozchody	zł	457.921,00	719.550	719.550	719.550	393.750
6.	Kredyty i pożyczki	zł	2.500.000,00	0	0	0,0	0,0

Lp.	Treść	J.m.	2031	2032	2033	2034
1.	Dochody	zł	55.325.387	56.461.894	57.619.192	58.797.517
2.	Wydatki	zł	54.931.637	56.068.144	57.225.382	58.485.017
3.	Wynik budżetu	zł	393.750	393.750	393.750	312.500
4.	Przychody	zł	0,0	0,0	0,0	0,0
5.	Rozchody	zł	393.750	393.750	393.750	312.500
	Kredyty i pożyczki	zł	0,0	0,0	0,0	0,0

Jak wynika z powyższej tabeli w roku 2026 planuje się deficyt budżetowy w kwocie -7.957.071 zł i rozchody w kwocie 457.921,00 zł które zostaną pokryte nadwyżką budżetową z lat ubiegłych w kwocie 5.457.071,00 zł oraz przychodami pochodzącymi z planowanej do zaciągnięcia pożyczki z WFOŚiGW w Warszawie w kwocie 2.500.000,00 zł. Rozchody z 2026 r. zostaną pokryte z wolnymi środkami w kwocie 457.921,00 zł. W roku 2027 oraz w kolejnych latach planuje się nadwyżki budżetowe niezbędne do spłaty rozchodów.

V. Prognoza długu

Zgodnie z obowiązującymi przepisami dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2026 roku zastosowanie będą miały przepisy art. 243-244 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zgodnie z nimi Gmina spełnia relacje i dopuszczalne limity zadłużenia, co przedstawiono w załączniku WPF.

W planowanym poziomie zadłużenia na koniec kolejnych lat 2026-2034 uwzględniono spłaty rat pożyczek wynikające z harmonogramów spłat zawartych w umowach pożyczkowych oraz planowanych do zaciągnięcia pożyczek.

Zadłużenie gminy na koniec 2026 roku wyniesie 4.046.150,00 zł.

W 2026 r. planuje się zaciągnięcie pożyczki z WOŚiGW w Warszawie w kwocie 2.500.000 zł na realizację zadania inwestycyjnego pn. "Wdrożenie standardu dostępności poprzez rozbudowę, przebudowę i termomodernizację Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej BELMED w Belsku Dużym oraz przebudowę i zmianę sposobu użytkowania dwóch lokali mieszkalnych na usługi medyczne wraz z zagospodarowaniem terenu i urządzeniami budowlanymi". Spłata pożyczki planowana jest na lata 2027-2034 w równych ratach wynoszących kwotę 312.500 zł. Oprocentowanie pożyczki 4 %.

VI. Wieloletnie przedsięwzięcia bieżące i majątkowe

W 2026 roku na przedsięwzięcia objęte WPF przeznaczono kwotę 17.417.798,54 zł, w tym na przedsięwzięcia majątkowe kwotę 17.246.422,62 zł oraz na przedsięwzięcia bieżące w kwocie 171.375,92 zł.

Wykaz realizowanych i planowanych do realizacji przedsięwzięć wieloletnich zawiera załącznik nr 2 do uchwały.

W wykazie przedsięwzięć uwzględniono następujące zadania:

1. Wydatki na programu projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków , o których mowa w art.5 ust.1 punkt 2, 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z tego:

a) wydatki bieżące:

- „Zagospodarowanie terenu po Kółkach Rolniczych w Złotej Górze na cele użyteczności publicznej”. Przedsięwzięcie planowane na lata 2025-2026. Łączne nakłady finansowe zaplanowano na kwotę 79.521,92 zł. Limit wydatków na 2026 rok określono na kwotę 79.521,92 zł, a limit zobowiązań na kwotę 79.521,92 zł. Finansowanie zadania zaplanowano: środki własne gminy- zł,.

b) wydatki majątkowe:

- „Budowa budynku Klubu Malucha, położonego na działce nr 7/39 w obrębie PGR Stara Wieś”. Przedsięwzięcie rozpoczęte w 2023 r. Łączne nakłady finansowe zaplanowano w kwocie 2.122.783,20 zł. Limit wydatków zaplanowano w 2026 r. na kwotę 707.594,40 zł, natomiast limit zobowiązań na kwotę 707.594,40 zł. Zadanie realizowane ze środków własnych gminy oraz ze środków od Wojewody Mazowieckiego z Krajowego Planu Odbudowy w kwocie 707.594,40 zł.

- „Zagospodarowanie terenu po Kółkach Rolniczych w Złotej Górze na cele użyteczności publicznej”. Przedsięwzięcie planowane na lata 2025-2026. Łączne nakłady finansowe zaplanowano na kwotę 8.198.692,22 zł. Limit wydatków na 2026 rok określono na kwotę 7.952.192,22 zł, a limit zobowiązań na kwotę 7.952.192,22 zł. Finansowanie zadania zaplanowano: środki własne gminy- 5.037.252,57 zł oraz środki z Samorządu Województwa ze środków Funduszy Europejskich dla Mazowsza 2021-2027 – 4.950.239,65 zł.

1. Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe,

a) wydatki bieżące:

- „Ubezpieczenie mienia gminnego”. Przedsięwzięcie realizowane w latach 2025-2027. Łączne nakłady finansowe zaprojektowano w kwocie 311.000,00 zł. Limit wydatków na 2026 r. określono w kwocie 91.854,00 zł oraz limit wydatków na 2027 r. określono w kwocie 91.854,00 zł. Limit zobowiązań na kwotę 183.708,00 zł. Realizacja ze środków własnych.

b) wydatki majątkowe:

- „Modernizacja komunalnej oczyszczalni ścieków w Belsku Dużym” zaplanowano na lata 2024 – 2026. Ustalono nakłady finansowe na kwotę 3.095.000 zł. Limit wydatków w 2026 r. – 1.557.500 zł. Limit zobowiązań zaplanowano w kwocie 1.557.500 zł. Finansowanie zadania: środki własne gminy – 557.500 zł, środki z Rządowego Funduszu Polski Ład – 1.000.000 zł.

- „Termomodernizacja budynków Publicznej Szkoły Podstawowej A i B w Belsku Dużym”. Przedsięwzięcie realizowane w latach 2024-2026. Ustalono nakłady finansowe na kwotę 1.502.926,00 zł. Limit wydatków na 2026 rok określono w kwocie 1.498.442,00 zł a limit zobowiązań na kwotę 1.498.442,00 zł. Realizacja ze środków własnych.

- „Zagospodarowanie terenu po Kółkach Rolniczych w Złotej Górze na cele użyteczności publicznej”. Przedsięwzięcie realizowane w latach 2025-2026. Łączne nakłady finansowe zaplanowano na kwotę 2.115.300,00 zł. Limit wydatków na 2026 rok określono na kwotę 2.115.300,00 zł, a limit zobowiązań na kwotę 2.115.300,00 zł. Realizacja ze środków własnych.

- „Budowa budynku Klubu Malucha, położonego na działce nr 7/39 w obrębie PGR Stara Wieś”. Przedsięwzięcie realizowane w latach 2023-2026 r. Łączne nakłady finansowe zaplanowano w kwocie 1.694.913,53 zł. Limit wydatków zaplanowano w 2026 r. na kwotę 495.394,00 zł, natomiast limit zobowiązań na kwotę 495.394,00 zł. Realizacja ze środków własnych.

- „Wdrożenie standardu dostępności poprzez rozbudowę, przebudowę i termomodernizację Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej BELMED w Belsku Dużym oraz przebudowę i zmianę sposobu użytkowania dwóch lokali mieszkalnych na usługi medyczne wraz z zagospodarowaniem terenu i urządzeniami budowlanymi”. Przedsięwzięcie realizowane w latach 2025-2026. Łączne nakłady finansowe zaplanowano na kwotę 3.225.465,00 zł. Limit wydatków na 2026 rok określono w kwocie 2.920.000,00 zł, a limit zobowiązań na kwotę 2.920.000,00 zł. Finansowanie zadania zaplanowano: środki własne – 420.000 zł, pożyczka z WFOŚiGW w Warszawie w kwocie 2.500.000 zł.

Łącznie wydatki w 2026 r. na przedsięwzięcia realizowane przy współpracy środków zewnętrznych wynoszą:

1. „Zagospodarowanie terenu po Kółkach Rolniczych w Złotej Górze na cele użyteczności publicznej” – 10.147.014,14 zł, z tego: wydatki bieżące – 79.521,92 zł oraz wydatki majątkowe – 10.067.492,22 zł.
2. „Budowa budynku Klubu Malucha, położonego na działce nr 7/39 w obrębie PGR Stara Wieś” – 1.202.988,40 zł, z tego wydatki majątkowe 100%.